

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinae, Sacr. Theologiae, Ac I. V. D. Vticensis
Episcopi, Tractatus De Legitima Summi Pontificis
electione, iuxta Summorum Pontificum, praesertim
Gregorij XV. & Sanctiss. D. N. Urbani ...**

Bonacina, Martino

Lvgdvni, 1637

II. An Electores liberè & sponte debeant eligere, & an electio facta per
metum valida sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10669

dam, & dissoluendam esse ad finem primæ disputationis.

PVNCTVM II.

An Electores liberè & sponte debeant eligere, & an electio facta per metum valida sit.

S V M M A R I V M.

- 1 *Electio Pontificis valida nõ est nisi liberè fiat.*
  - 2 *Invalida est electio Pontificis facta per metum, etiamsi de huiusmodi metu omnibus Cardinalibus non constet.*
  - 3 *Electio facta per metum leuem valida est.*
  - 4 *Electio facta per metum Cardinalibus in genere incussum ad eligendum valida est.*
  - 5 *Electio facta per metum incussum ad eligendum aliquem certi generis, vel nationis, valida est.*
  - 6 *Electio valida est dum metus incutitur ad excludendas personas certi generis, aut certam aliquam personam.*
  - 7 *Electio facta metu aëris inficiendi, valida est.*
  - 8 *Electio facta per metum à Deo miraculosè incussum, valida est.*
- 9 *Electio*

- 9 Electio facta à Cardinalibus audientibus Turcas adesse, valida est.
- 10 Electio Urbani V I. valida fuit, etiamsi fortè per metum initio facta fuerat.

VNICA PROPOSITIO.

I **V**T electio valida sit, opus est, vt Cardinales liberè eligant, & non per metum grauem incussum ab homine ad certam aliquam personam eligendam. Ratio est, tum quia electio ex sua natura libertatem requirit ad eligendum vnum ex pluribus, *cap. ubi periculum de elect.* §. *ceterum*, ibi cessat electio, dum libertas adimitur eligendi, tum quia sic expressè decernitur in Concilio Constantiensi sess. 29. ibi, *Quòd si fortè electionem Romani Pontificis per metum factam, qui cadat in constantem virum, seu impressionem de cetero fieri contingat, ipsam decernimus nullius efficacia, vel momenti, nec posse per sequentem consensum, etiam metu predicto cessante ratificari, & approbari;* ita Alban. *quest. 16.* Azorius *1. part. lib. 1. cap. 11. questio 11.* & *1. part. lib. 4. cap. 2. questio 6.* Nauarrus *in summa cap. 17. num. 29.* & *cap. 22. num. 51.* Rodriquez *questionum regularium tom. 2. quest. 51. art. 10.* Baldus *in cap. quisquis de elect.* Tuschus *tomo 2. concl. 62.* Gondislaus Villadiego de
Card.

60 *De Electione legitima*

Card. quest. 5. num. 26. Martinus Laudensis *de Cardin. tract. 2. quest. 96.* Manfredus *decis. 264. 278. & 322.* Iacobatius *de Concilio lib. 4. art. 4. num. 79. & num. 224.* vbi hanc propositionem pluribus probat, Miranda *tom. 2. quest. 23. art. 1.* & alij contra nonnullos Doctores apud Iacobatium. Quis autem dicatur metus grauis ab homine incussus, constat ex dictis *de matrimonio, de voto, & de censuris*, quæ hic opus non est repetere, cùm ibi facilè consuli, & videri possint. Hæc conditio, seu propositio limitatur à Soprano *lib. 4. cap. 7. vers. Ex parte eligentium*, modò de hoc metu constet omnibus Cardinalibus, alioquin liberum cuique esset electionem impugnare confingendo sibi metum incussum fuisse ad electionem talis personæ.

2 Sed hæc limitatio in foro cōscientiæ mihi non probatur, nec habenda est fides Cardinalibus asserentibus se per metum elegisse, nisi antea protestati essent, se per metum eligere, ex Baldo *in cap. vbi periculum, de elect.* Imò in Concilio Constantiensi prohibetur Cardinalibus, post factam per metum electionem alium eligere, donec per Concilium Generale iudicatum fuerit de electione, aut donec electus per metum renunciaret, vel moriatur; alioquin electio irrita est, & tam eligentes, quàm electus priuationem status, & dignitatis Cardinalia

dinalatus, & Pontificalis ipso facto incurrunt, & inhabiles ad eosdem eligendos, ac etiam ad Papatum efficiuntur. Ratio verò cur præfata limitatio mihi displiceat, est; quia natura, & ratio electionis postulare videtur, vt voluntariè & liberè fiat; ergo electio in foro conscientiaè vitiatur, etiamsi metus notus non sit aliis Cardinalibus; natura enim electionis non mutatur ob aliorum notitiam, vel ignorantiam.

3 Ex dictis sequitur primò, electionem factam per metum leuem, validam esse; tum quia hic non est metus grauis; tum quia metus leuis libertati, & voluntati non valdè aduersatur, ob id neque in Iure haberi solet ratio metus leuis; tum quia præsumendum non est viros prudentes, & constantes leui metu concuti; metus enim leuis in virum constantem non cadit; tum quia à ratione alienum est, vt Summi Pontificis electio tam leui de causa infirmetur, & rescindatur, ita Paulus Cortesius *lib. 3. de elect. Papa. col. 5. vers. Nec*; item Albanus *quæst. 16. vers. Qualis autem*, contra Gondislaum *loco citato*, Iacobatium *lib. 4. art. 4. num. 133. & alios.*

4 Secundò sequitur metum quo Cardinales in genere compelluntur ad electionem Pontificis faciendam, non vitiare electionem, quia

quia hic metus non incutitur ad eligendam certam personam, sed in genere ad electionem, cum quo metu adhuc stat libertas electionis; libertas enim electionis non in hoc posita est, ut possit eligere, vel non eligere; sed ut vnum è pluribus voluntariè, & liberè eligat, & possit non eligere quem eligit, quæ vocari potest libertas specificationis, & exercitij; ita Hieronymus Manfredus *de Cardinal. decis.* 311. Iacobatius *lib. 4. art. 4. num.* 143. & alij.

5 Tertiò sequitur grauem metum incussum ad eligendum aliquem certi generis, & nationis, exempli gratia, Italum, vel Hispanum, non irritam reddere electionem, quia per huiusmodi metum restringitur quidem, sed non tollitur libertas electionis, cum vnus è pluribus voluntariè eligatur, ita Abbas Siculus, apud Iacobatium *lib. 4. art. 4. num.* 140. Nauarr. *consil. 7. de constit. lib. 1.* Miranda *in manuali Prælat. 2. part. quest. 23. art. 22.* Rodriguez *tom. 2. quest. 51. art. 11.* & Azor. *1. part. lib. 1. cap. 11. questio 11.* contra Gondislaum *loco citato num.* 29. Iacobat. *loco citato num.* 140. Manfredum *decis.* 392. & alios, idem à fortiori sentientes, dum metus incussum fuit ad vnum è duobus tantum eligendum.

6 Quartò sequitur metum incussum ad excludendas personas certi generis, aut certam aliquam

aliquam personam non obesse valori electionis, quia cum huiusmodi metu subsistit ratio liberæ electionis, quæ in hoc posita est, ut vnus è pluribus voluntariè capiatur, ita Panormit. *in cap. licet, de elect.* Iacobatius *lib. 4. de Concilio art. 4. num. 143. & seqq.* Innocentius, & alij apud Sopranum *lib. 4. de elect. cap. 5. quest. 2.* & apud Cardinalem Iacobatium *de Concilio lib. 4. art. 4. num. 144.*

7 Quintò sequitur electionem à Cardinalibus factam metu aëris in Conclauis inficiendi, validam esse, tum quia non est metus ab homine incussus; tum quia hic metus non tollit libertatem, quin vnus potius quàm alius eligatur.

8 Sextò validam esse electionem factam Deo miraculosè grauissima mala minitante, nisi Cardinales eligerint, quem Deus ipse designauit, hic enim metus non est ab homine, sed à Deo; nec iniuste, sed iuste incutitur, & quæ à Deo extraordinario modo fiunt, ordinariis legibus non subiiciuntur.

9 Septimò validam esse electionem factam à Cardinalibus eo quod audierint Turcas prope vrbis mœnia adesse, animo deuastandi, depopulandi, rapiendi, &c. Ratio est, quia electio istius personæ non est facta ob metum incussum, ad hanc personam eligendam, qui
vocatur

vocatur metus *ad hoc*, sed ob metum ad alium finem incussum, qui dicitur metus *non ad hoc*, vt in simili patet ex dictis de matrimonio, & de voto metu celebrato, & emisso, consequenter huiusmodi metus non tollit libertatem actus.

10 Obiicies contra dicta in propositione, & illationibus, electio Urbani VI. valida fuit, etiamsi facta fuerit per metum à populo Cardinalibus incussum, teste Alphonso Ciacionio, ex quo deinde originem traxit magnum illud schisma quod ab anno 1378. vsque ad annum 1429. perdurauit.

Respondeo electionem Urbani VI. validam fuisse, tum quia celebrata non fuit per metum grauem, teste Onuphrio Panuino; tum quia etiamsi metus à populo incussum fuerit; non tamen incussum fuit ad hanc personam eligendam; tum quia etiamsi admitterem metum illatum fuisse ad hanc personam eligendam: nihilominus electio postea ratificata fuit, nouo consensu; Cardinales enim in illum postea consenserunt, & tanquam verum Pontificem toti orbi proposuerunt; nec tunc editum fuerat decretum Concilij Constantiensis, ita Azorius *loco citato*. Iacobatius *lib. 4. art. 4. num. 138*. Sopranus *lib. 4. cap. 5. quest. 3.* & alij contra Ægidium Cardinalem

nalem *consil.* 97. & 99. ac alios apud Iacobatum loco citato.

P V N C T V M III.

De quatuor aliis conditionibus requisitis ex parte eligentium, quarum prima est, ut elector non eligat se ipsum: secunda ut eidem non suffragetur in scrutinio, & in accessu: tertia, ut dignum eligat: quarta, ut alia à iure sibi præscripta obseruet.

S V M M A R I V M.

- 1 *Electoꝝ se ipsum eligere non potest.*
- 2 *Electoꝝ qui suffragium vni in scrutinio dedit, non potest eidem in accessu suffragari.*
- 3 *Electoꝝ debent idoneum eligere.*
- 4 *Electoꝝ possunt ceteris paribus eum præferre, quem sibi magis propitium sperant.*
- 5 *Cardinalis qui suffragium digno confert relicto digniori, quem ipse eligi vellet, aliis eum respicientibus, à mortali excusatur.*
- 6 *Cardinalis tribuens votum manifestè indigno, non ut eligatur, sed ut votum inane reddatur, per se loquendo grauiter peccat.*

E 7 *Electo*